

ANTOLOGIA POÈTICA PER A L'ACTIVITAT DE RECITAT

BESTIARI de Joan Oliver-Pere Quart (Sabadell, 1899 - Barcelona, 1986)

1. COLOMÍ

L'home voldria tenyir
les teves ales de sang.
No et paris, colomí blanc.
No paris **blanc**, colomí.

2. CONILL

Conill, per què tems el temps?
La pineda està tranquil.la
i tanmateix mous ensems
musell, orella i pupil.la.
--Escolto la veu dels pins,
flairo l'oratge que em fibla
i esguardo vers els camins
de la ciutat invisible
on homes de cor mesell
desengreixen el fusell
que fa aquell pet tan terrible.

3. PORC

Em cal un règim per a amagrir.
La pell em tiba, panteixo massa.
No em moc de casa, menjo a desdir:
és clar, m'engreixo com un garrí,
-allò que passa.
Però, ara sí:
poques segones, gens de carbassa
i les cent passes cada matí.
Ja tothom parla de Sant Martí!

4. VACA SUÏSSA

Quan jo m'embranco en una causa justa
com En Tell sóc adusta i arrogant:
prou, s'ha acabat! Aneu al botavant
vós i galleda i tamboret de fusta!
La meva sang no peix la noia flaca
ni s'amistança amb el cafè pudent.
Vós no sou qui per grapejar una vaca,
ni un àngel que baixés expressament.
Encara us resta la indefensa cabra,
que sempre ha tingut ànima d'esclau.
A mi em muny ni qui s'acosti amb sabre!
Tinc banyes i escometo com un brau.
Doncs, ja hoi sabeu! He pres el determini,
l'he bramulat per comes i fondals,
i no espereu que me'n desencamini
la llepolia d'un manat d'alfals.
Que jo mateixa, si nok fos tan lloga,
en lletra clara contaria el fet.
Temps era temps hi hagué una vaca cega:
jo sóc la vaca de la mala llet!

11. PAPAGAI

Com a l'ombra de seny
que mostren qualques dames,
gran mèrit atorguem
als tres mots que declames.

12. MUSCLO

Anà perdent la salut
de tant beure a doble queix.
Fou enterrat en taüt
amb fons d'un arròs amb peix.

13. CRANC

Si a Tossa l'amiga
que es banya s'exclama:
--Un cranc em pessiga
el tou de la cama!,
el fet no propala
quan el cranc l'escull
en obscura sala
o en cotxe curull.

14. BACIL

Ni
bri
bo:
mi-
cro-
bi.

20. L'HIPOPÒTAM

-El meu caparràs espanta
amb més morro que no front,
i tinc una pell tan dura,
que és la més dura del món!
Nedo com una sirena,
menjo herbeta al regadiu
i sé durar sota l'aigua:
sóc un elefant de riu.
El present que a mi em plauria
(per a dur-lo sobre els lloms)
fóra un piano de cua
amb mànec de dar-hi tombs.
He vist micos, he vist lloros.
Trobo que no valen res:
gent lleugera, estrafolària...
Sóc un animal de pes.

Josep Carner (Barcelona, 1884 - Brussel·les, 1970)

21. LA VACA CEGA

Topant de cap en una i altra soca,
avançant d'esma pel camí de l'aigua,
se'n ve la vaca tota sola. És cega.
D'un cop de roc llançat amb massa traça,
el vailet va buidar-li un ull, i en l'altre
se li ha posat un tel: la vaca és cega.
Ve a abeurar-se a la font com ans solia,
mes no amb el ferm posat d'altres vegades
ni amb ses companyes, no; ve tota sola.
Ses companyes, pels cingles, per les comes,
el silenci dels prats i en la ribera,
fan dringar l'esquellot, mentres pasturen
l'herba fresca a l'atzar... Ella cauria.
Topa de morro en l'esmolada pica
i recula afrontada... Però torna,
i baixa el cap a l'aigua, i beu calmosa.
Beu poc, sens gaire set. Després aixeca
al cel, enorme, l'embanyada testa
amb un gran gesto tràgic; parpelleja
damunt les mortes nines i se'n torna
orfe de llum sota del sol que crema,
vacil·lant pels camins inoblidables,
brandant llànguidament la llarga cua.

Joan Maragall (1860-1911)

24. TIRALLONGA DELS MONOSÍL·LABS de Pere Quart

Déu

-I tu, què vols?

Jo

-Doncs jo sols vull

-ei, si pot ser-:

Un poc de fam
i un xic de pa.

Un poc de fred
i un poc de foc.

Un xic de son
i un poc de llit.

Un xic de set
i un poc de vi
i un poc de llet.

I un poc de pau.

Un poc de pas,
un poc de pes
i un poc de pis.

I un xic de niu.

Un xic de pic
i un poc de pac
-o un xic de sou
i un xic de xec.

I un poc de sol
i un poc de sal.
I un poc de cel.

Un xic de bé
i un xic de mal.
Un poc de mel
i un poc de fel.

I un poc de nit
i un xic de por,
i un poc de pit
i un xic de cor
i un poc de crit.

I un xic de llum
i un xic de so:
un poc de llamp
i un xic de tro.

Un poc de goig
i un xic de bes
i un poc de coit.

I un xic de gos.

I un poc de gas

Un poc del fort

i un poc del flu

I un poc de ro

25. HISTÒRIA DEL SOLDAT

Això era i no era
quan naixia la Primavera.
Ai-do, ai-do,
trompeta de Borbó.
La tarda del dissabte
m'enamoro a la plaça.
La nit del diumenge,
a la cantonada.
El dilluns, a la fira.
El dimarts, a l'hostal!...
Febres de maig
duren tot l'any!
Quan toquen bota-selles,
el diumenge de matí,
totes volen anar amb mi.
Ai, Amor, jo no partiria!
Tàtara, tarara ri,
amor, he de partir.
Avui ja no és avui.
Ahir no era ahir...
El cul del meu cavall
només veureu de mi,
ai els marits!
Camins d'Igualada,
camins de Fraga,
les esperances!
Per l'Ascensió,
cortines al balcó.
Ai-do, ai-do,
trompeta de Borbó.

Bartomeu Rosselló-Pòrcel

27

Drap de la pols, escombria, espolsadors,
plomall, raspall, fregall d'espart, camussa,
sabó de tall, baieta, lleixiu, sorra
i sabó en pols, blauet, netol, galleda.

Cossi, cubell, i picamatalassos,
esponja, pala de plegar escombraries,
gibrell i cendra, salfumant, capçanes.

Surt el guerrer vers el camp de batalla.

Maria-Mercè Marçal
(Barcelona, 1952-1998)

29. EL PI DE FORMENTOR *(Fragments)*

Mon cor estima un arbre! Més vell que l'olivera,
més poderós que el roure, més verd que el taronger,
conserva de ses fulles l'eterna primavera,
i lluita amb les ventades que atupen la ribera,
com un gegant guerrer.

No guaita per ses fulles la flor enamorada,
no va la fontanella ses ombres a besar;
mes Déu ungi d'aroma sa testa consagrada
i li donà per terra l'esquerpa serralada,
per font la immensa mar.

Quan lluny, damunt les ones, reneix la llum divina,
no canta per ses branques l'ocell que encaptivam;
el crit sublim escolta de l'àguila marina,
o del voltor qui puja sent l'ala gegantina
remoure son fullam.

Del llim d'aquesta terra sa vida no sustenta;
revinclia per les roques sa poderosa rel;
té pluges i rosades i vents i llum ardenta;
i, com un vell profeta, rep vida i s'alimenta
de les amors del cel.

Arbre sublim! Del geni n'és ell la viva imatge:
domina les muntanyes i aguaita l'infinit;
per ell la terra es dura, mes besa son ramatge
el cel que l'enamora, i té el llamp i l'oratge
per glòria i per delit.

Miquel Costa i Llobera

(Pollença, 1854 - Ciutat de Mallorca, 1922)

30. Terra Natal

Arrelar, com un arbre, dins la terra:
no ser núvol endut d'un poc de vent.
Sobre els camps coneguts de cada dia,
veure un cel favorable i diferent.
Mirau com cau, quotidià, el crepuscle,
cada cop renovant-me el sentiment.
Damunt la terra nostra i estimada,
del cor neixen el pi, l'aire i l'ocell.
El blanc record de la infantesa hi sura,
i ha de fer bo, aques sol, als ossos vells.
Vull escoltar-hi aquest parlar que arriba
de molt antic als llavis de la gent.
El meu amor, la ferma companyia,
vull somiar-hi, entre la mar i el vent.

Marià Villangómez

33. ROMANÇ DE NA BLANCAFLOR (Anònim)		
<p>Al mirador del castell Blancaflor està asseguda; amb una pinteta d'or sos cabells pentina i nua.</p> <p>Gira els ulls devers el cel no veu estrella ninguna; en girar devers la mar hi veu traspuntar la lluna.</p> <p>Les veles veu arriar d'una nau qui n'és venguda; mira devers el camí i veu molta gent qui puja.</p> <p>Veuen venir un cavaller qui va a cavall d'una mula; sella i brida ..... i també les ferradures.</p> <p>Un gran acompanyament el senyor darrere duia i de tan lluny com la veu el cavaller la saluda.</p>	<p>"-Cavaller, bon cavaller, si veniu de part de França haureu vist el meu senyor que Déu guardi de desgràcia."</p> <p>"-L'he vist i l'he conegut i amb ell tenc grossa amistança; som dinat ans de venir moltes voltes a sa taula."</p> <p>"-Ara ja deu ser casat, el Rei li donà una infanta. Benhaja qui la mantén, malhaja qui la hi ha dada.</p> <p>Fa set anys que jo l'esper com a dona ben casada; set altres l'esperaré com una viudeta honrada.</p> <p>Si dins aquest temps no ve seré monja consagrada: me tancaré en el convent, el convent de Santa Clara."</p>	<p>"-Senyora, jo fos de vós no voldria estar tancada; pot venir el vostre marit a l'hora més impensada.</p> <p>"Què faríeu, dama, vós, si davant el véssiu ara?" "-Faria els rosers florir i les poncelles badar-se."</p> <p>"-Senyora, idò ja el veureu, que davant el teniu ara." Se daren tan fort abraç i d'alegria ploraven.</p> <p>Se giraren cel enllà i els rosers aponcellaven.</p>

POEMES D'AMOR

34. DONA'M LA MÀ

Dona'm la mà que anirem per la riba
ben a la vora del mar
bategant,
tindrem la mida de totes les coses
només en dir-nos que ens seguim amant.
Les barques llunyes i les de la sorra
prendran un aire fidel i discret,
no ens miraran;
miraran noves rutes
amb l'esguard lent del copsador distret.
Dona'm la mà i arrecera la galta
sobre el meu pit, i no temis ningú.
I les palmeres ens daran ombra.
I les gavines sota un sol que luu
ens portaran la salabor que amara,
a l'amor, tota cosa prop del mar:
i jo, aleshores, besaré ta galta;
i la besada ens durà el joc d'amar.
Dona'm la mà que anirem per la riba
ben a la vora del mar
bategant,
tindrem la mida de totes les coses

només en dir-nos que ens seguim amant.

Joan Salvat-Papasseit

36. SONET

Quan ella dorm el gaudi somnolent
del vell jardí vibrant de flors i nit,
passant per la finestra sóc el vent,
i tot és com un alenar florit.

Quan ella dorm i sense fer-hi esment
tomba a les grans fondàries de l'oblit,
l'abella, so que clava la roent
agulla -fúria i foc- en el seu pit.

La que era estampa, encís i galanor
i moviment ambigu, és plor i crit.
I jo, causa del dol, de la dolçor

en faig lasses delícies de pecat,
i Amor, que veu, ulls closos, el combat,
s'adorm amb un somriure embadalit..

Bartomeu Rosselló-Pòrcel, 1933.

37. MESTER D'AMOR

Si en saps el pler no estalviïs el bes
que el goig d'amar no comporta mesura.
Deixa't besar, i tu besa després
que és sempre als llavis que l'amor perdura.
No besis, no, com l'esclau i el creient,
mes com vianant a la font regalada.
Deixa't besar -sacrifici fervent-
com més roent més fidel la besada.
¿Què hauries fet si mories abans
sense altre fruit que l'oreig en ta galta?
Deixa't besar, i en el pit, a les mans,
amant o amada -la copa ben alta.
Quan besis, beu, curi el veire el temor:
besa en el coll, la més bella contrada.
Deixa't besar
i si et quedava enyor
besa de nou, que la vida és comptada.

Joan Salvat-Papasseit

Joan Salvat-Papasseit

40. DE PARAR I DESPARAR TAULA

Amor, saps?, tot avui, la meva porta
frisant per fer-te pas s'obria sola.
S'han omplert de viandes plats i taula.
Tot resplendia en els cristalls de l'aigua.
El julivert s'ha refet. (El rellotge
toca les cinc. Vindràs?) Tota la casa,
avui no sembla la mateixa casa.
Creix l'orenga i s'enfila per la porta.
La fruita accepta el repte del rellotge.
(Ja ho sé: les sis, i encara parlo sola!)
A l'aigüera vessunya un somni d'aigua
i plou desig a raig sobre la taula.
Amor... (Les set: no véns. Sota la taula
s'amaguen els neguits. Fora de casa,
la tristesa!) Quin goig els dits de l'aigua
acaronant rajoles! Pany i porta
com floriran quan tu arribis! Sola-
ment vull que calli aquest rellotge.
Toquen dos quarts de vuit. Sóc el rellotge
que amb minuts i segons paro la taula.
Toco les vuit i, del cap a la sola
de la sabata, sento que la casa
ja no sé si és meva. Per la porta
fui, enyorat, el cor desfet de l'aigua.
Toco les nou i les deu, i sóc l'aigua
gebrada a les agulles del rellotge.
Amunt i avall ja no sóc jo qui em porta.
Per enc obrir neguits ja no tinc taula.
Trenco el mirall i em rediu que sóc sola.
Puja el desig i clivella la casa.
Per les escletxes, veus?, fujo de casa,
raiera d'aquest foc que invoca l'aigua.
(Vindràs quan morirà l'hora més sola?)
La fruita perd l'aposta amb el rellotge
i la tardor fa el ple damunt la taula.
Res no troba sortida per cap porta.
La nit truca a la porta i ve ben sola:
desparo taula i nego dins de l'aigua
desig, rellotge, orenga, plats, cor, casa.

Maria Mercè Marçal

44. ODA A PEP GUARDIOLA

Salut, germà dels poltres
de peül·la de tro!
Per tu,
la catifa de gespa arranada
es torna un univers de planetes que giren
al teu voltant.
Tu t'alces i renilles
i amb ulls punyents escrutes
l'horitzó bramador.
Sacseges la crinera
del teu dorsal, l'espina
s'arqueja, mous les cames esveltes i fràgils
i amb els braços oberts
debanes la madeixa invisible del joc.
Salut, germà dels poltres
de peül·la de tro!

Salut, símbol del goig mental
de les ciències exactes!
Salut, cadell suat,
soldat enjogassat
i subtil estrateg de les batalles!
Tu, l'heroi del present,
per més que els segles passin,
no passaràs amb ells.
Romandràs, quan tu i jo siguem cendra,
vivent en la llegenda de la fama
i en aquesta corona modesta que ara treno,
amb vers balbucejant,
per no entorpir l'esclat meravellós
dels versos certs de les teves passades.
Salut, símbol del goig mental
de les ciències exactes!

Narcís Comadira

47.

Professor Bonaventura Bassegoda

El recordo alt i gros,
proçaç, sentimental: llavors vostè
era una autoritat en Fonaments Profunds.
Sempre va començar la nostra classe
dient: *Senyors, bon dia. Avui*
fa tants anys, i tants mesos, i tants dies
que va morir la meua filla.
I solia eixugar-se alguna llàgrima.
Teníem uns vint anys,
però aquell homenàs que vostè era
plorant en plena classe
mai no ens va fer somriure.
Quant fa que ja vostè no compta el temps?
He pensat en vostè i en tots nosaltres
ara que sóc una ombra amarga seva,
perquè la meua filla,
fa dos mesos, tres dies i sis hores
que té en la mort el fonament profund.

5 d'agost del 2001, a les 12 de la nit

Joan Margarit

48. RES NO ES MESQUÍ

Res no és mesquí
ni cap hora és isarda,
ni és fosca la ventura de la nit.
I la rosada és clara
que el sol surt i s'ullprèn
i té delit del bany:
que s'emmiralla el llit de tota cosa feta.
Res no és mesquí,
i tot ric com el vi i la galta colrada.
I l'onada del mar sempre riu,
Primavera d'hivern - Primavera d'istiu.
I tot és Primavera:
i tota fulla verda eternament.
Res no és mesquí,
perquè els dies no passen;
i no arriba la mort ni si l'heu demanada.
I si l'heu demanada us dissimula un clot
perquè per tornar a néixer necessiteu morir.
I no som mai un plor
sinó un somriure fi
que es dispersa com grills de taronja.
Res no és mesquí,
perquè la cançó canta en cada bri de cosa.
- Avui, demà i ahir
s'esfullarà una rosa:
i a la verge més jove li vindrà llet al pit.

Joan Salvat-Papassei

51. L'ELIONOR

L'Elionor tenia
catorze anys i tres hores
quan va posar-se a treballar.
Aquestes coses queden
enregistrades a la sang per sempre.
Duia trenes encara
i deia: "sí, senyor" i "bones tardes".
La gent se l'estimava,
l'Elionor, tan tendra,
i ella cantava mentre
feia córrer l'escombra.
Els anys, però, a dins la fàbrica
es dilueixen en l'opaca
grisor de les finestres,
i al cap de poc l'Elionor no hauria
pas sabut dir d'on li venien
les ganes de plorar
ni aquella irreprimible
sensació de solitud.
Les dones deien que el que li passava
era que es feia gran i que aquells mals
es curaven casant-se i tenint criatures.
L'Elionor, d'acord amb la molt sàvia
predicció de les dones,
va créixer, es va casar i va tenir fills.
El gran, que era una noia,
feia tot just tres hores
que havia complert els catorze anys
quan va posar-se a treballar.
Encara duia trenes
i deia: "sí, senyor", i "bones tardes".

Miquel Martí i Pol

52. ARA ÉS DEMÀ

Ara és demà. No escalfa el foc d'ahir
ni el foc d'avui i haurem de fer foc nou.
Del gran silenci ençà, tot el que es mou
es mou amb voluntat d'esdevenir.
I esdevindrà. Les pedres i el camí
seran el pa i la mar, i el fosc renou
d'ara mateix, el càntic que commou,
l'àmfora nova plena de bon vi.
Ara és demà. Que ploquin noves veus
pel vespre tèrbol, que revinguin deus
desfioses d'amarar l'eixut.
Tot serà poc, i l'heura i la paret
proclamaran conjuntament el dret
de vulnerar la nova plenitud

Miquel Martí [i Pol](#)

55. L'HEROI

Hi hagué un home que visqué setanta anys
no gaire lluny de casa.
Jo el vaig conèixer
quan era molt vell, però puc dir
que no s'havia mogut mai del poble.
Del món n'havia vist
quatre viles i escaig del voltant de la nostra;
mai no anà a ciutat i mai tampoc
no posà els peus en un ferrocarril.
Això sí, coneixia
pam per pam els topants
de les vores del riu
i havia estat expert en herbes remeieres.
Durant cinquanta anys llargs
treballà de paleta
i, segons em digueren,
va perdre la muller quan encara era jove.
De tres fills que tingué
dos van morir a la guerra;
l'altre marxà del poble,
molt lluny, molt lluny...,
i mai més tornà.
L'home visqué qui sap els anys tot sol
i a les tardes d'estiu
s'asseia en un pedrís davant de casa seva.
Era afable i molt pulcre
i somreia, discret, a la gent que passava.
Jo recordo d'haver-hi conversat
Sobre qualsevol cosa
i recordo també que tenia la veu
afectuosa i clara
i que en parlar movia
molt lentament les mans.
L'hivern que el van trobar
mort al llit, les veïnes
digueren que semblava
que el pis hagués estat
endreçat feia poc.
Degué morir de fred,
perquè en tota la casa no hi havia
ni un sol bocí de llenya
i ell jeia, bo i vestit,
embolicat amb una manta.
Algú digué que semblava un ocell
arraulit sota un ràfec.

59. ÍTACA

Quan surts per fer el viatge cap a Ítaca,
has de pregar que el camí sigui llarg,
ple d'aventures, ple de coneixences.
Els Lestrígons i els Cíclops,
l'aïrat Posidó, no te n'esfereixis:
són coses que en el teu camí no trobaràs,
no, mai, si el pensament se't manté alt, si una
emoció escollida
et toca l'esperit i el cos alhora.
Els Lestrígons i els Cíclops,
el feroç Posidó, mai no serà que els topis
si no els portes amb tu dins la teva ànima,
si no és la teva ànima que els dreça davant teu.
Has de pregar que el camí sigui llarg.
Que siguin moltes les matinades d'estiu
que, amb quina delectança, amb quina joia!
entraràs en un port que els teus ulls ignoraven;
que et puguis aturar en mercats fenicis
i comprar-hi les bones coses que s'hi exhibeixen,
corals i nacres, mabres i banussos
i delicats perfums de tota mena:
tanta abundor com puguis de perfums delicats;
que vagis a ciutats d'Egipte, a moltes,
per aprendre i aprendre dels que saben.
Sempre tingues al cor la idea d'Ítaca.
Has d'arribar-hi, és el teu destí.
Però no forcis gens la travessia.
És preferible que duri molts anys
i que ja siguis vell quan fondegis a l'illa,
ric de tot el que hauràs guanyat fent el camí,
sense esperar que t'hagi de dar riqueses Ítaca.
Ítaca t'ha donat el bell viatge.
Sense ella no hauries pas sortit cap a fer-lo.
Res més no té que et pugui ja donar.
I si la trobes pobra, no és que Ítaca t'hagi enganyat.
Savi com bé t'has fet, amb tanta experiència,
ja hauràs pogut comprendre què volen dir les Ítaques.

C.P.Kavafis (Traducció de Carles Riba)

60. SI CAL QUE ENCARA ET VEGI

Si cal que encara et vegi, lloc meu i fe primera,
que sigui un dia de tardor i a seny d'estels,
i el llaurador, fet ombra, hagi deixat enrera
la plana ben escrita de versos paral·lels.
I en l'agombol del vespre, que alguna veu molt pura
desgrani la tonada que el meu bressol oí
abans que sense termes i sense afegidura
no negui mes parpelles la nit d'on vaig eixir

Josep Carner

64. CANÇÓ SENSE NOM

On vas amb les banderes i avions
i tot el cercle de canons
que apuntes al meu poble?

On vas amb la vergonya per galó,
i en el fusell hi duus la por
que apuntes al meu poble?

On vas quan ja l'infant no vol jugar
perquè el carrer vessa de sang
i ets tu qui l'omple?

On vas quan ja l'infant no pot mirar
ni el blau del mar,
ni aquest cel clar,
i ets tu qui el robes?

On vas amb les banderes,
on vas amb avions,
on vas, on vas?
On vas amb els fusells,
on vas amb els canons,
on vas, on vas...

Lluís Llach

65. CARTA A LA PRIMAVERA

Febrer m'ha duit la carta tan precisa
vol que els lilàs s'obrin pels dits
i en el cor m'hi neix una palmera...
Què exigent que ve la primavera...
Què exigent que ve la primavera,
i en el meu cos tan malaltís
tenc por que es cremi dins de la foguera;
no puc desfer-me del seu encís.

No puc desfer-me del seu encís
obrir les branques, ballar amb ella,
pentinar-me al seu vent la cabellera,
cantar a les llunes de les seves nits.

Cantar a les llunes de les seves nits;
cantar vermells de la tardor;
cantar el silenci de la nova veu;
cantar si torna el dolorós amor.

Cantar si torna el dolorós amor
i créixer un poc més en l'intent,
i créixer un poc més cada entretemps,
volar amb el vent i la nova llavor.

Volat amb el vent i la nova llavor;
qui sap on el vent ens portarà:
a dins el cor d'una terra antiga
o ens deixarà en el fons de la mar.

Maria del Mar Bonet.
67. PARAULES D'AMOR

Ella em va estimar tant...
Jo me l'estimo encara.
Plegats vam travessar
una porta tancada.
Ella, com us ho podré dir,
era tot el meu món llavors,
quan en la llar cremàvem
només paraules d'amor...
Paraules d'amor senzilles i tendres,
no en sabíem més, teníem 15 anys.
No havíem tingut
massa temps per aprendre'n.
Tot just despertàvem del son dels infants.
En teníem prou amb tres frases fetes
que havíem après d'antics comedians
d'històries d'amor, somnis de poetes,
no en sabíem més, teníem 15 anys...
Ella qui sap on és,
ella qui sap on para.
La vaig perdre i mai més
he tornat a trobar-la
però sovint en fer-se fosc
de lluny m'arriba una cançó.
Velles notes, vells acords,
velles paraules d'amor.
Paraules d'amor senzilles i tendres.

JOAN MANUEL SERRAT

68

TOTS ES MOTORS

*"Crec que tots dos tenim
por de la mateixa cosa. I per
la mateixa raó. Mai no hem
aconseguit, cap dels dos,
entrar a la vida." P.Bowles*

Encara no m'ho crec
i ja torn a ser un satèl.lit
que fa voltes en línia recta.
T'has fet desaparèixer
i jo he perdut sa corba
i s'anestèsia, i he plorat.
Necessit un centre de gravetat,
necessit un atlas d'espitals
que me dugui a conèixer i a tancar
una fonoteca d'auriculars.
I que sonin tots es motors
d'impossibles aviadors,
que te duguin a comprovar
que es teus somnis són africans.
Mos estimàvem,
mos destrossàvem mútuament
ses vides, mos acabàvem,
mos fèiem companyia,
mos caducàvem, mos dedicàvem
quasi sempre es dies,
mos sexuàvem, mos gastronomiem.
Que s'encenguin es aspersors,
que mos reguin tots es codonys,
que no sé si s'han de regar
perquè jo som més de la mar.

ANTÒNIA FONT

71. LA MEVA TERRA ÉS EL MAR

Sóc navegant solitari,
sóc mariner sense port.
Mai no he tingut calendari,
el meu rellotge sóc jo,
que no tinc segons
i que allargo les hores.

Tu, vell timó que m'ajudes,
la meva terra sou tu i el vent;
treu-me d'aquesta tempesta,
treu-me que ja no puc més,
seguint una estrella potser
em vaig perdre el cel.
Vaig perdre el seny.

Dóna'm força per cridar,
que no sóc d'aquí, tampoc sóc d'allà,
la meva terra és el mar.
Dóna'm força per cridar,
que jo sóc de mi, no sóc de ningú
i sempre així serà.

Vaig néixer sense fronteres,
no crec en les possessions,
doncs penso que hi ha massa coses
que ens separen i tots
som del mateix món,
no crec en nacions ni en obligacions.

Dóna'm força per cridar,
que no sóc d'aquí, tampoc sóc d'allà,
sóc part de l'oceà.
Dóna'm força per cridar,
que jo sóc de mi,
no sóc de ningú,
la meva terra és el mar
fet d'aigua i sal.
Sota l'aigua no hi ha peles
ni banderes ni nacions
el silenci que m'envolta
és la solfa que em fa viure,
viure i ser lliure, lliure!

Dóna'm força per cridar,
que si l'aigua és amor,
jo de pedra no sóc,
mulla'm un altre cop.
Dóna'm força torna'm boig,
que si l'aigua és amor,
jo de pedra no sóc,
mulla'm un altre cop
dins el cor...

Lax'n'Busto

73. INICI DE CÀNTIC EN EL TEMPLE

*A Raimon, amb el meu agraït aplaudiment.
Homenatge a Salvat-Papasseit.*

Ara digueu: “La ginesta floreix,
arreu als camps hi ha vermell de roselles.
Amb nova falç, comencem a segar
el blat madur i, amb ell, les males herbes.”
Ah, joves llavis desclosos després
de la foscor, si sabíeu com l'alba
ens ha trigat, com és llarg d'esperar
un alçament de llum en la tenebra!
Però hem viscut per a salvar-vos els mots,
per retornar-vos el nom de cada cosa,
perquè seguíssiu el recte camí
d'accés al ple domini de la terra.
Vàrem mirar ben al lluny del desert,
davallàrem al fons del nostre somni.
Cisternes seques esdevenen cims,
pujats per esglaons de lentes hores.
Ara digueu: “Nosaltres escoltem
les veus del vent per l'alta mar d'espigues.”
Ara digueu: “Ens mantindrem fidels
per sempre més al servei d'aquest poble.”

Salvador Espriu , 1965

El camell

El meu córrer meravella;
i si no em plauen estreps,
en ma esquena hi ha dos geps
i l'endemig fa de sella.
Espines menjo només
(tot el que el desert ens dóna).
De pares a fills, fa estona
que ens carreguen els neulers.
Per sorrals escalfeïts
no tinc fam ni cerco ajuda,
i set dies i set nits
puc estar sense beguda.
I on jamai cap casa hi ha,
si és que em toca tragar
gent d'espasa o gent de renda,
quan ve l'hora de dinar,
ma gran ombra els fa de tenda.
Josep Carner

Per a una música de Chopin

Quan tu deies “amor”
els brolladors florien dins la tarda.

Quan tu deies “amor”
un ocell s'encenia a cada branca.

Tota la mar s'alçava de puntetes
si el teu nom estremia la distància.
Te'n recordes amor?, deies “amor”
i l'herba de la font s'enamorava.

¿Quina ona de silencis
ha escampat les petxines per la platja?
¿Quin oratge d'absència
commou aquesta angoixa primfilada?

Al lluny la teva mà -ja inútilment-
dibuixa un llarg adéu al pit de l'aire.
j.m. Llompart

Sirventès
***Per savi. I tenc ses dobtansa
cel qui de mon chant devina
so que chascus motz declina.***

Marcabrun

Farró camís ticrelita patruc
aldú livó xetapraula fuixana.
Taulic brantor impardàlid beslluc,
cauxant-se pir frosetàs sedimana.

Xecà callú bilospai canfotí,
tampeta mi xifolita ganxada
peulona queu. Pintetosa bolí,
vopès quirbó regeldona teixada.

Besquí vodor paretai cantallús
dalís pitú cal·litròtec fanic.
Lliussà vissant palentapris mellús,
vopada xeu tercotó pelanic.

Clapé gimar trimpacó caussinell,
fautet brina efrencot siconell.
m. dESCLOT

Cançó de bressol
Jo tinc una Mort petita,
meua i ben meua només.
Com jo la nodresc a ella,
ella em nodreix igualment.
Jo tinc una Mort petita
que trau els peus dels bolquers.
Només tinc la meua Mort
i no necessite res.

Jo tinc una Mort petita
i és, d'allò meu, el més meu.
Molt més meua que la vida,
amb mi va i amb mi se'n ve.
És la meua ama, i és l'ama
del corral i del carrer
de la llimera i la parra
i la flor del taronger.

ELS AMANTS

La carn vol carn (Ausias March)

No hi havia a València dos amants com nosaltres.
Feroçment ens amàvem del matí a la nit.
Tot ho recorde mentre vas estenent la roba.
Han passat anys, molt anys; han passat moltes coses.
De sobte encara em pren aquell vent o l'amor
i rodolem per terra entre abraços i besos.
No comprenem l'amor com un costum amable,
com un costum pacífic de compliment i teles
(i que ens perdone el cast senyor López-Picó).
Es desperta, de sobte, com un vell huracà,
i ens tomba en terra els dos, ens ajunta, ens empeny.
Jo desitjava, a voltes, un amor educat
i en marxa el tocadiscos, negligentment besant-te,
ara un muscle i després el peço d'una orella.
El nostre amor es un amor brusc i salvatge
i tenim l'enyorança amarga de la terra,
d'anar a rebolcons entre besos i arraps.
Què voleu que hi faça! Elemental, ja ho sé.
Ignorem el Petrarca i ignorem moltes coses.
Les Estances de Riba i les Rimas de Bécquer.
Després, tombats en terra de qualsevol manera,
comprenem que som bàrbars, i que aixòno deu ser,
que no estem en l'edat, i tot això i allò.
No hi havia a València dos amants com nosaltres,
car d'amants com nosaltres en son parits ben pocs.

ASSUMIRÀS la veu d'un poble,

ASSUMIRÀS la veu d'un poble,
i serà la veu del teu poble,
i seràs, per a sempre, poble,
i patiràs, i esperaràs,
i aniràs sempre entre la pols,
et seguirà una polseguera.
I tindràs fam i tindràs set,
no podràs escriure els poemes
i callaràs tota la nit

mentre dormen les teues gents,
i tu sols estaràs despert,
i tu estaràs despert per tots.
No t'han parit per a dormir:
et pariren per a vetlar
en la llarga nit del teu poble.
Tu seràs la paraula viva,
la paraula viva i amarga.
Ja no existiran les paraules,
sinó l'home assumint la pena
del seu poble, i és un silenci.
Deixaràs de comptar les síl.labes,
de fer-te el nus de la corbata:
seràs un poble, caminant
entre una amarga polseguera,
vida amunt i nacions amunt,
una enaltida condició.
No tot serà, però, silenci.
Car dirà la paraula justa,
la diràs en el moment just.
No diràs la teua paraula
amb voluntat d'antologia,
car la diràs honestament,
iradament, sense pensar
en ninguna posteritat,
com no siga la del teu poble.
Potser et maten o potser
se'n riguen, potser et delaten;
tot això són banalitats.
Allò que val és la consciència
de no ser res si no s'és poble.
I tu, greument, has escollit.
Després del teu silenci estricte,
camines decididament.

Infinits universals

Si penses que ets petit i que el somriure
encara no és per a tu, que et cal saber
com investir el futur que tu vols ser,
afanya't a alenar, sumar, fer viure.

Si creus que cal llaurar, que cal escriure
mil somnis cada dia per poder
trobar el desig exacte, el sant voler,
practica'ls per morir, glatir, reviure.

Cal avançar, fer, dir, esplomissar
les pors que et fan cridar i et fan sofrir.

Si cal, pispar a qui es vol lucrar. Errar,
contravenir, burxar o malferir.

Lluitar, boixar i no doldre's ni acatar.
I esdevenir. I sí, desobeir.

Carles Rebassa (Palma, 1977).

26 anys al servei de la cultura catalana